

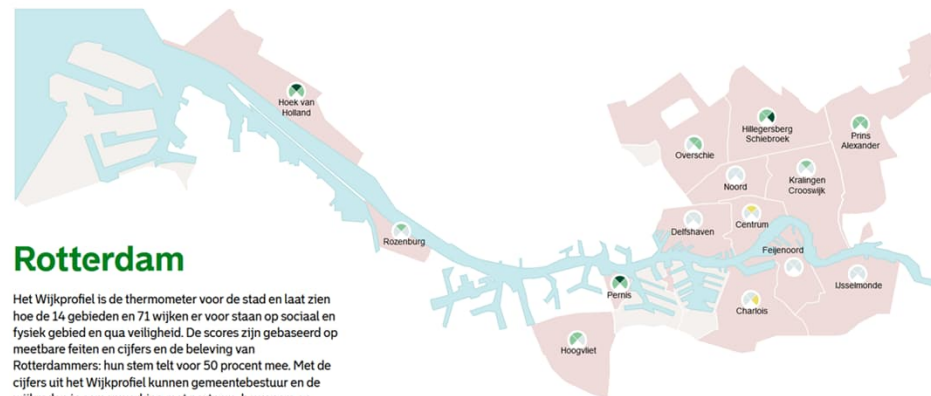
Wijkprofiel Rotterdam 2024

Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

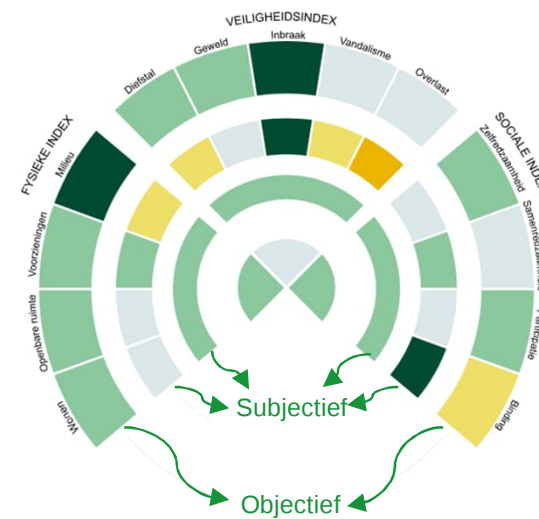
Gemeente Rotterdam

Rotterdam | 2024

Rotterdam

Het Wijkprofiel is de thermometer voor de stad en laat zien hoe de 14 gebieden en 71 wijken er voor staan op sociaal en fysiek gebied en qua veiligheid. De scores zijn gebaseerd op meetbare feiten en cijfers en de beleving van Rotterdammers: hun stem telt voor 50 procent mee. Met de cijfers uit het Wijkprofiel kunnen gemeentebestuur en wijkraden in samenwerking met partners, bewoners en ondernemers, wijkakkoorden maken.

Vooraf: de vorige meting (2022) vond plaats in de Coronaperiode; dat was in vele opzichten een bijzonder jaar. In deze presentatie wordt daarom de nieuwste meting (2024) vaak vergeleken met die van 2020 (kwam uit vóór de corona-pandemie). Daarnaast zijn ook langjarige trends van 2014-2024 weergegeven.

Inhoud:

- wat is het Wijkprofiel?
- de 3 indexen 2024
- Veiligheidsindex en collegetargets
- Sociale index
- Fysieke index
- Hoog en laag scorende wijken
- Financiële bestaanszekerheid
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Lokale democratie
- Invloed van de conjunctuur
- Conclusies

Wat is het Wijkprofiel ?

Monitor – thermometer (270 indicatoren)

3 domeinen: veilig-sociaal-fysiek

Trends - Signaleren

Verschillen tussen wijken

Veranderingen in de tijd

Wat is het niet ?

Geen beleidsevaluatie – geen diagnose

Geen doelgroepen

Geen verklaringen

Geen verschillen binnen de wijk

Geen voorspelling - prognose

Beeld van de ontwikkeling van de stad en wijken vanuit de situatie in 2014 (nulmeting = 100)

Relevant voor **Wijk aan Zet**:
input voor **wijkanalyse** en **Wijkakkoord**

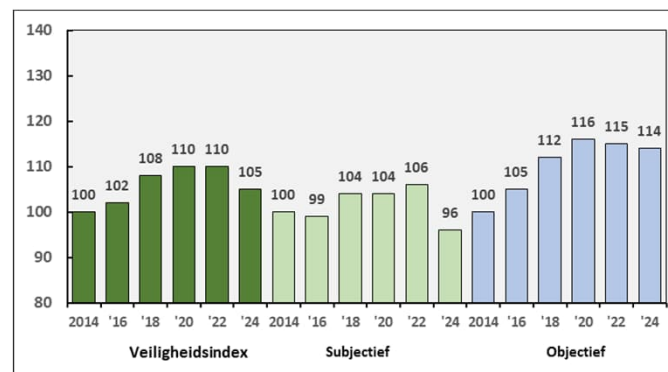

Beeld Wijkprofiel 2024

=> Veiligheidsindex daalt naar 105

VI-subjectief daalt naar 96

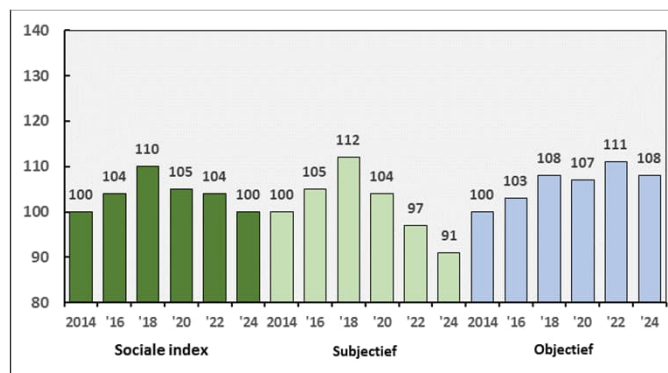
VI-objectief vrij stabiel naar 114

=> Sociale index daalt naar 100

SI-subjectief daalt derde keer op rij naar 91

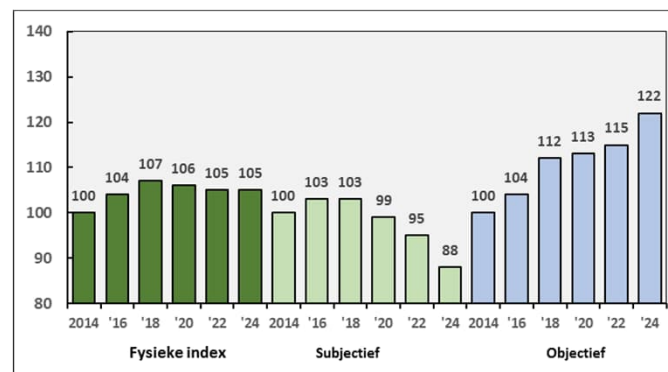
SI-objectief fluctuerende ontwikkeling naar 108

=> Fysieke index stabiliseert op 105

FI-subjectief daalt derde keer op rij naar 88

FI-objectief stijgt door naar 122

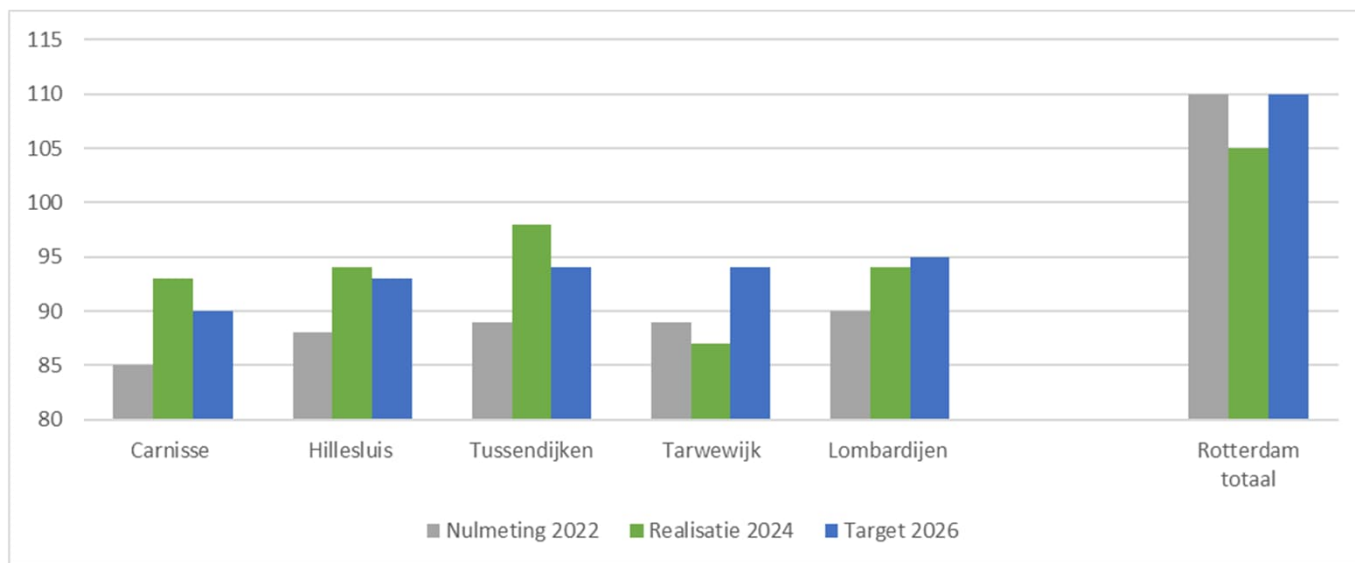
Collegetargets

Het Wijkprofiel is op twee punten verbonden aan collegetargets 2022-2026:

1. De Veiligheidsindex (VI) binnen het Wijkprofiel heeft in 2026 een gemiddelde score die gelijk of hoger is dan in 2022 (110). Mijlpaal voor 2024: ≥ 110
→ Mijlpaal voor 2024 wordt niet behaald (VI is 105)
2. De 5 laagst scorende wijken op de VI van 2022 (Carnisse, Hillesluis, Tussendijken, Tarwewijk, Lombardijen) laten in 2026 een stijging van tenminste 5 punten zien t.o.v. 2022.
Mijlpaal voor 2024: +2 punten
→ Vier van de vijf wijken scoren beter dan de mijlpaal (streefwaarde), één scoort slechter

Collegetargets Veiligheidsindex

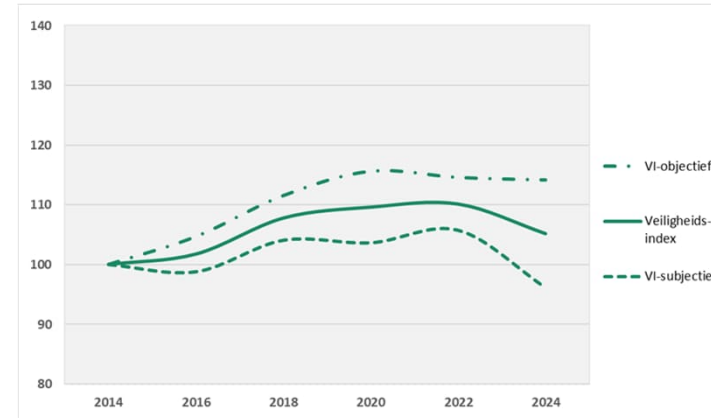
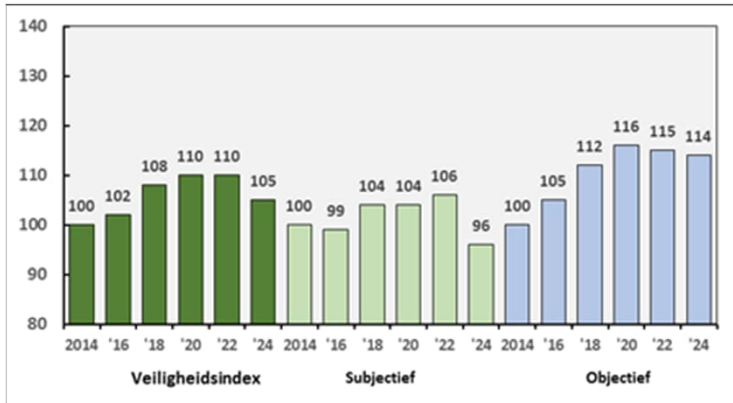
De mijlpaal voor 2024 is behaald in Carnisse, Hillesluis, Tussendijken en Lombardijen, maar niet in Tarwewijk

Voor Rotterdam als geheel wordt de mijlpaal niet behaald

	Mijlpaal 2024	Realisatie 2024
Carnisse	87	93
Hillesluis	90	94
Tussendijken	91	98
Tarwewijk	91	87
Lombardijen	92	94
Rotterdam totaal	≥ 110	105

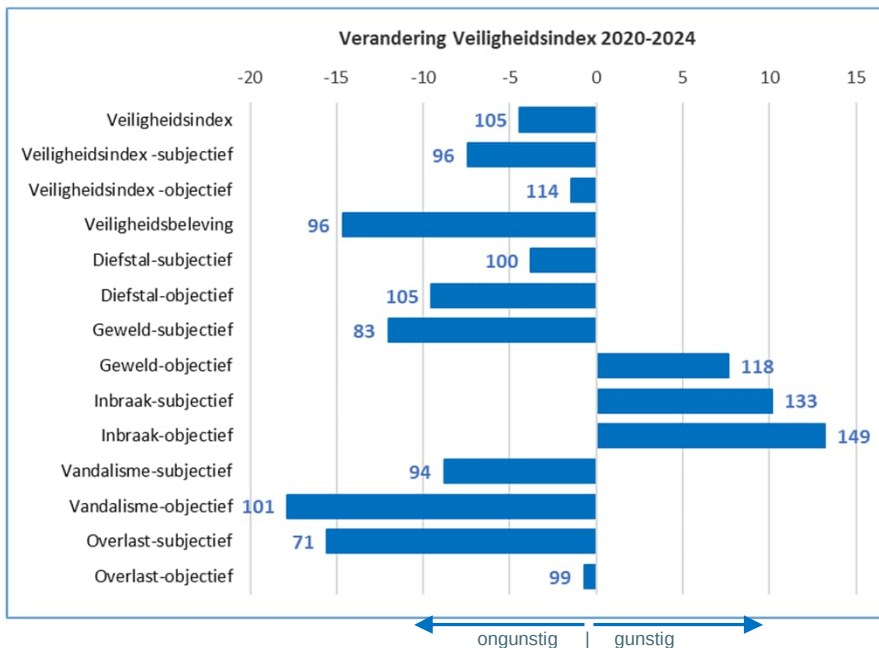

Veiligheidsindex: veranderingen 2020 - 2024

De objectieve score van de VI is aanvankelijk gestegen maar blijft recent redelijk stabiel (nu 114). De subjectieve score is lang boven de 100 gebleven, steeg recent wat maar daalt nu duidelijk tot onder de 100 (nu 96).

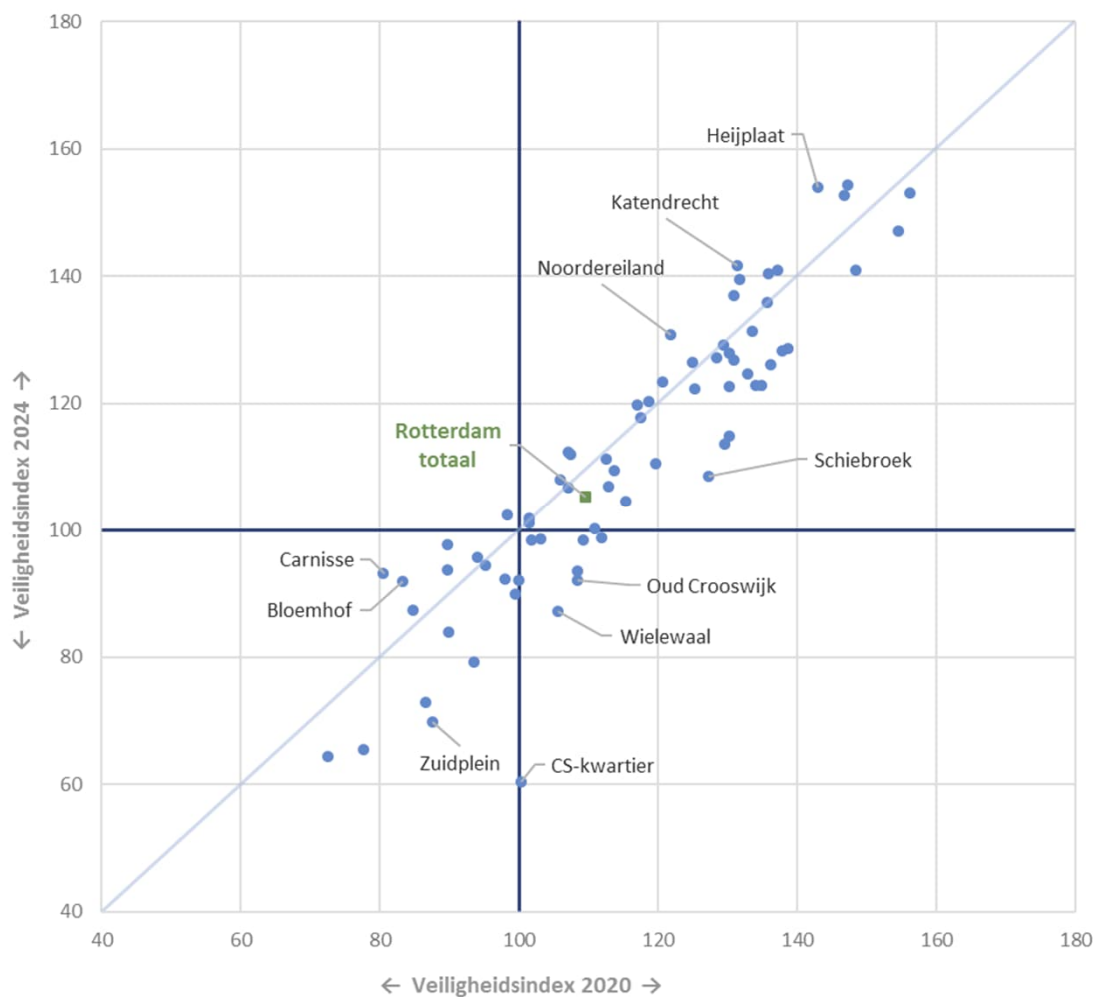
Op de meeste thema's gaan de indexcijfers achteruit. Inbraak laat een positief beeld zien. Veiligheidsbeleving daalt fors, net als vandalisme objectief en overlast subjectief. Bij geweld valt op dat de subjectieve score flink lager wordt, terwijl de objectieve stijgt. Kanttekening: explosies en vuurwapengeweld zijn nooit meegeteld in de objectieve score, maar dit beïnvloedt wel de subjectieve score.

De blauwe cijfers in de figuur geven de indexscore 2024 weer, de staafjes de ontwikkeling tussen 2020 en 2024

Veiligheidsindex: veranderingen 2020 - 2024

Boven de diagonaal = verbetering t.o.v. 2020.

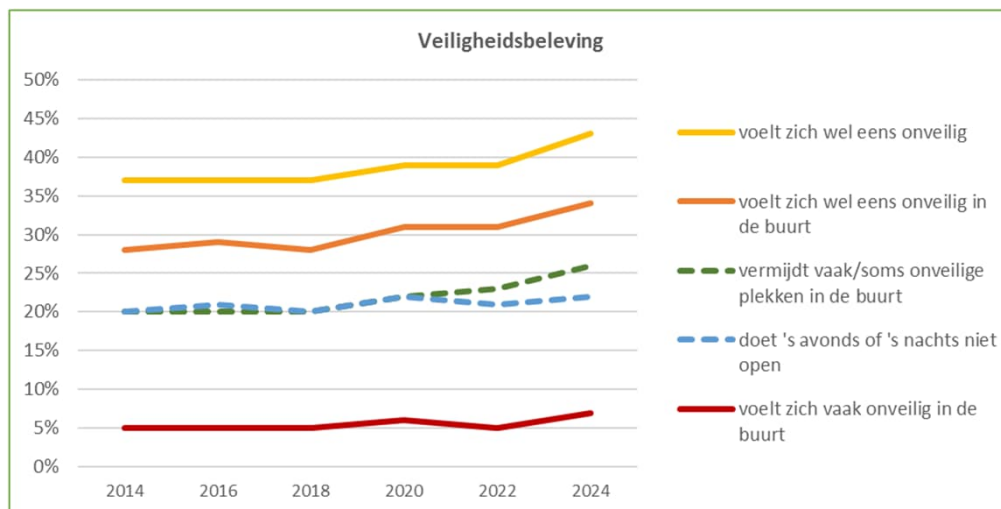
Ruim een op de drie wijken (37%) is gestegen, bijna twee op de drie (63%) is gedaald.

De wijken die *duidelijke verbetering* laten zien, waren ofwel al hoog scorend, ofwel het zijn de wijken die speciale aandacht hebben vanwege de collegegetarget.

Grootste dalers		Grootste stijgers	
CS-kwartier	-40	Carnisse	+12
Schiebroek	-19	Heijplaat	+11
Wielewaal	-19	Katendrecht	+10
Zuidplein	-18	Noordereiland	+9
Oud Crooswijk	-16	Bloemhof	+9

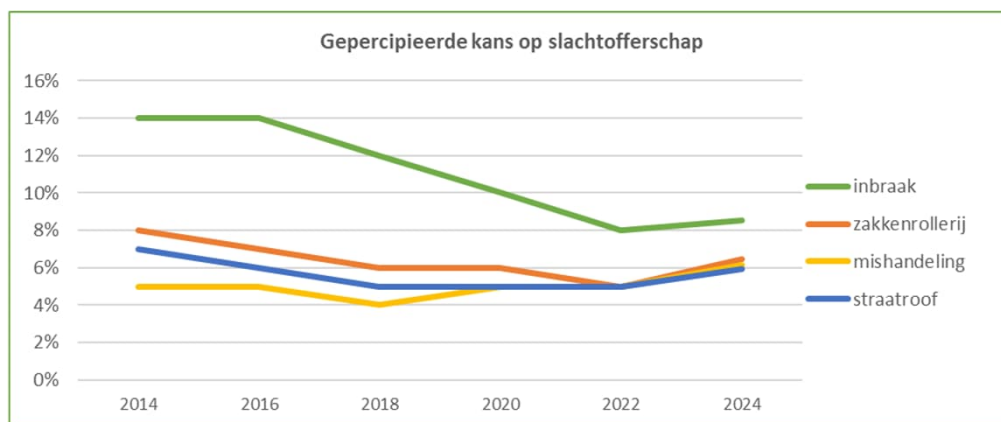
Veiligheidsbeleving en perceptie van slachtofferkans

Links enkele kernindicatoren over de veiligheidsbeleving.

Er is sprake van een toename van onveiligheidsgevoelens; dat is een negatief signaal.

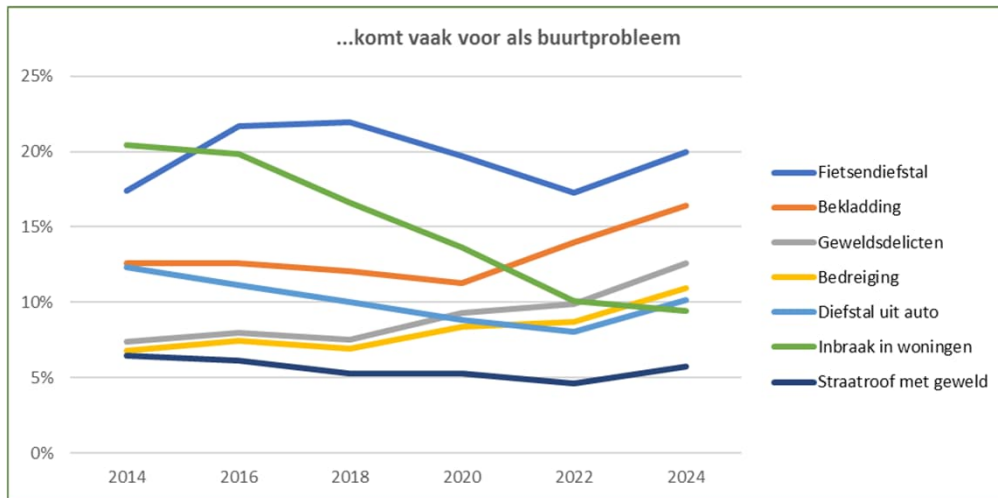
De stippellijnen betreffen vermijdingsgedrag. 's Avonds de deur niet openen blijft stabiel, maar plekken in de buurt vermijden neemt toe.

Links de perceptie van de kans op eigen slachtofferschap in de eigen buurt (komende 12 maanden).

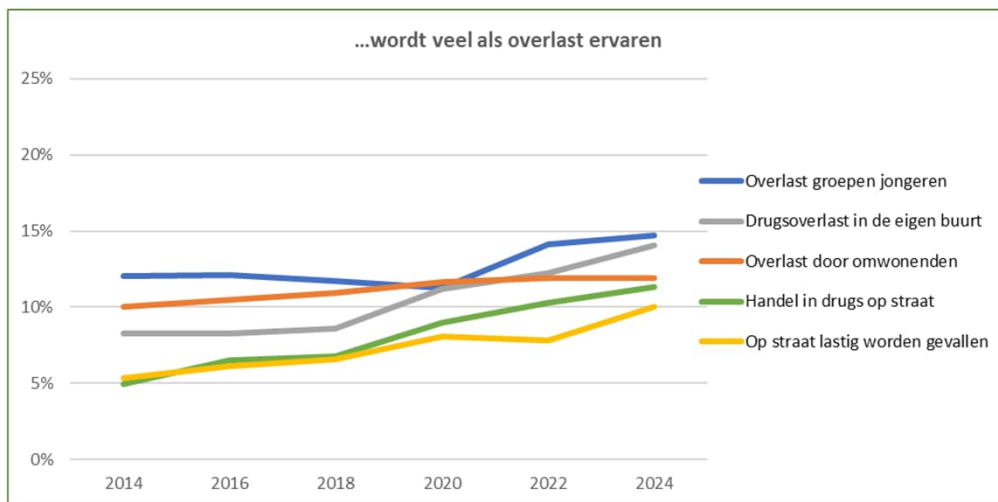
Recent liepen de meeste lijnen stabiel, maar nu stijgen ze. De kans om slachtoffer te worden van inbraak werd steeds lager ingeschat, maar nu weer iets hoger. Dit ondanks de daling van inbraak als buurtprobleem (volgende sheet).

Beleving – Veiligheid: ervaren overlast

Links enkele kernindicatoren over **ervaren buurtproblemen** als indicatoren van gepercipieerde veiligheid.

Terwijl **inbraak** steeds minder wordt gezien als buurtprobleem, worden diverse soorten **diefstal** juist meer gezien als buurtprobleem. Ook **bekladding**, **geweld** en **bedreiging** worden vaker gesignaleerd als buurtprobleem; dat zijn **negatieve** signalen.

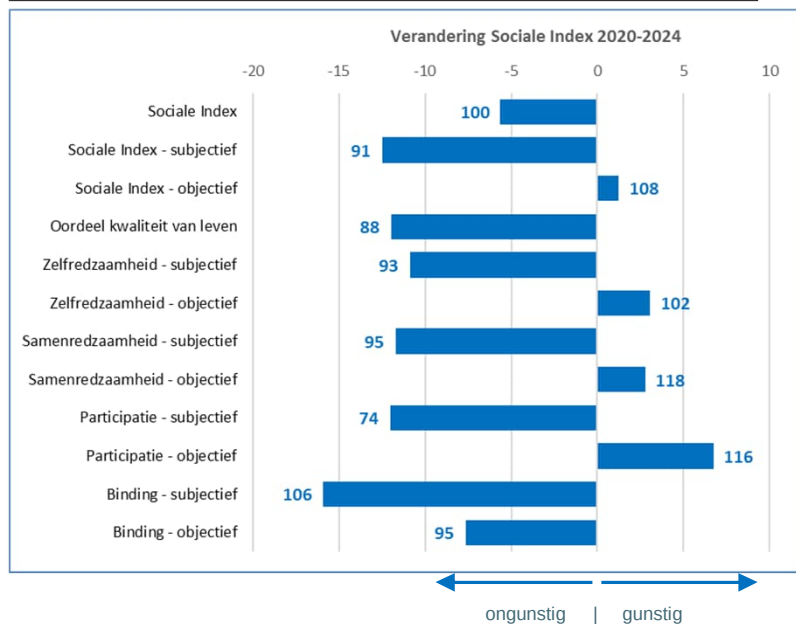
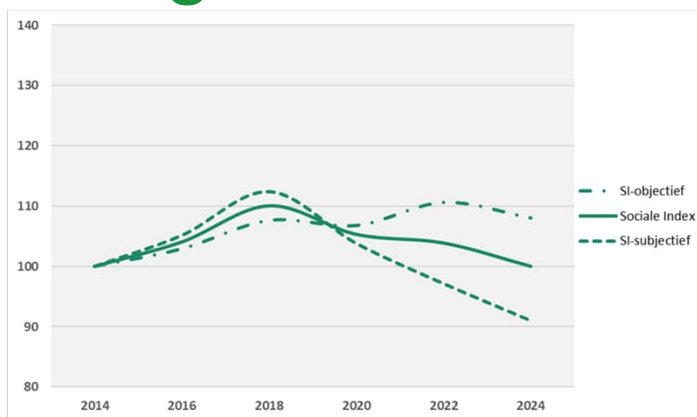
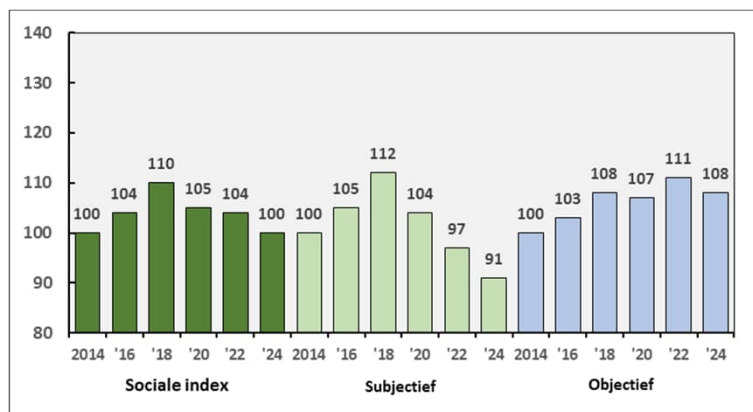

Links enkele kernindicatoren over de ervaren **overlast** in de eigen buurt.

Overlast door omwonenden is gestabiliseerd; dat is een **positief** signaal.

Ervaren overlast door **drugs** en **straatintimidatie** neemt toe; dat is een **negatieve** ontwikkeling

Sociale Index: veranderingen 2020 - 2024

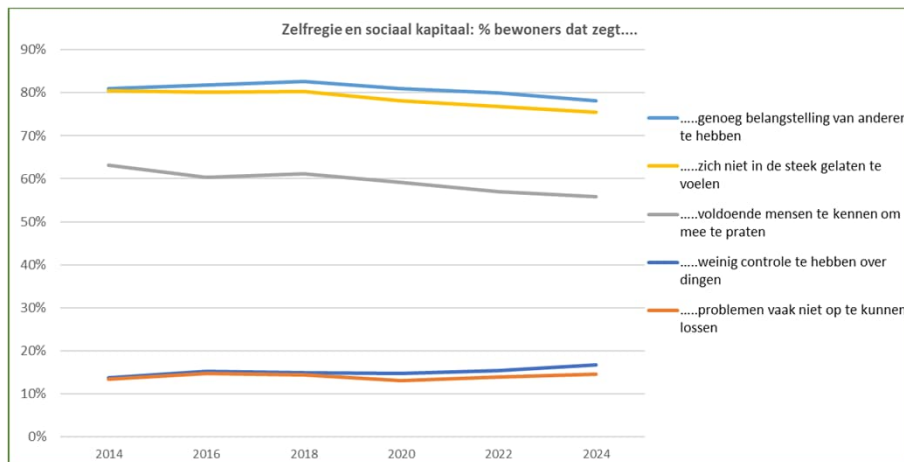
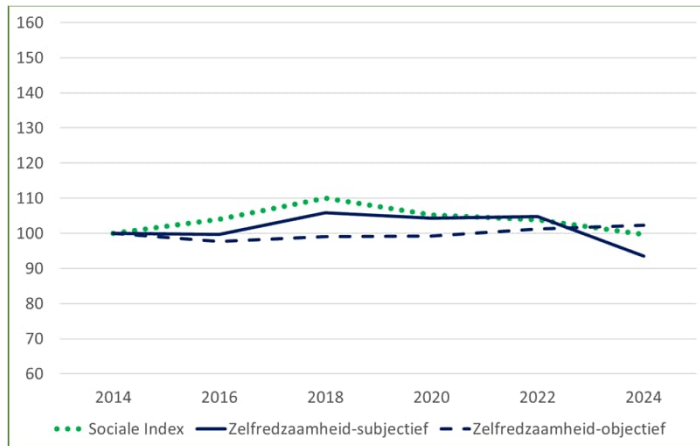

De Sociale index laat na een aanvankelijke stijging naar 110 in 2018 sinds 2020 een daling zien naar 100 in de laatste meting, waarmee de indexscore op het niveau van 2014 is gekomen.

Vanaf 2020 zien we dat subjectieve en objectieve SI-index uit elkaar lopen, waarbij subjectief in het bijzonder daalt.

Op alle thema's zien we voor de subjectieve scores een daling.

Sociaal - Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid – objectief

Blijft gemiddeld genomen stabiel.

Indicatoren die verbeteren zijn de arbeidsmarktpositie en het aandeel jongeren zonder startkwalificatie.

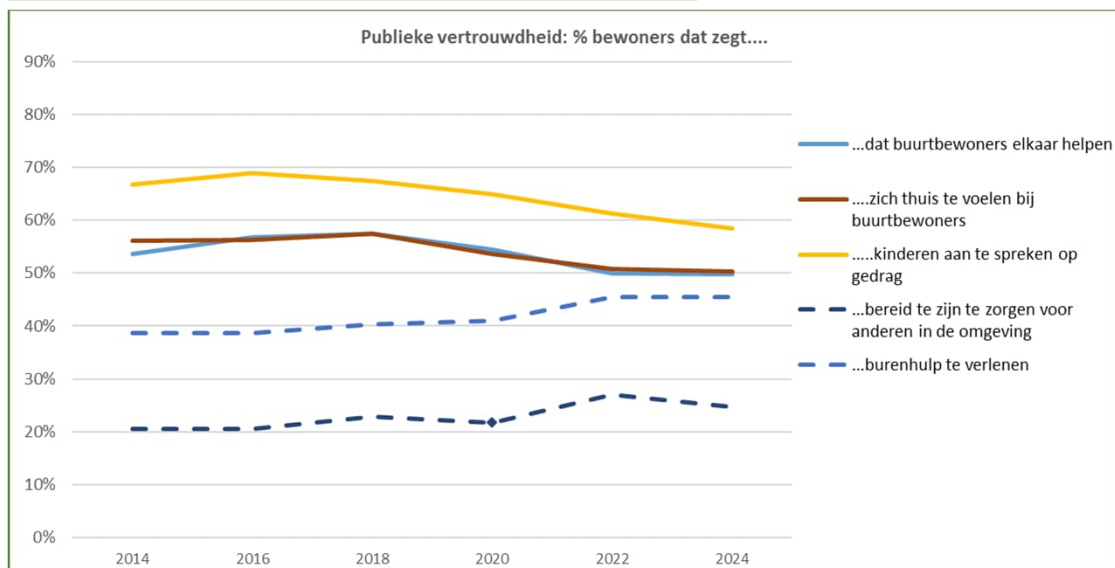
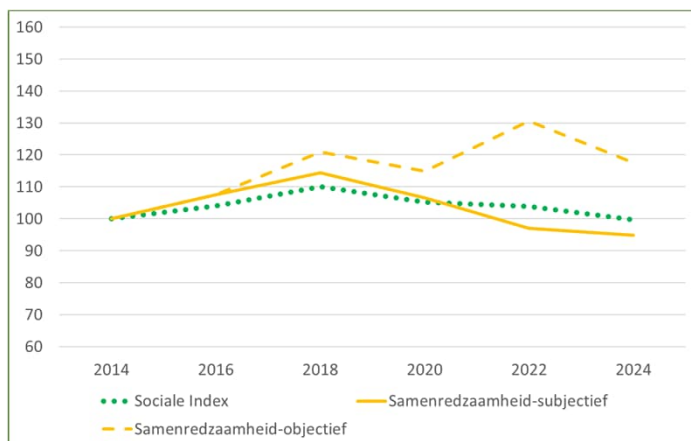
Kleine verslechtering is te zien in een toename van voortijdige sterfte en een afname van sociale contacten.

Zelfredzaamheid – subjectief:

Bewoners ervaren minder regie te hebben over hun leven en over hun problemen (**zelfregie**) en hebben meer het gevoel er alleen voor te staan (**sociaal kapitaal**).

Sociaal - Samenredzaamheid

Samenredzaamheid – objectief

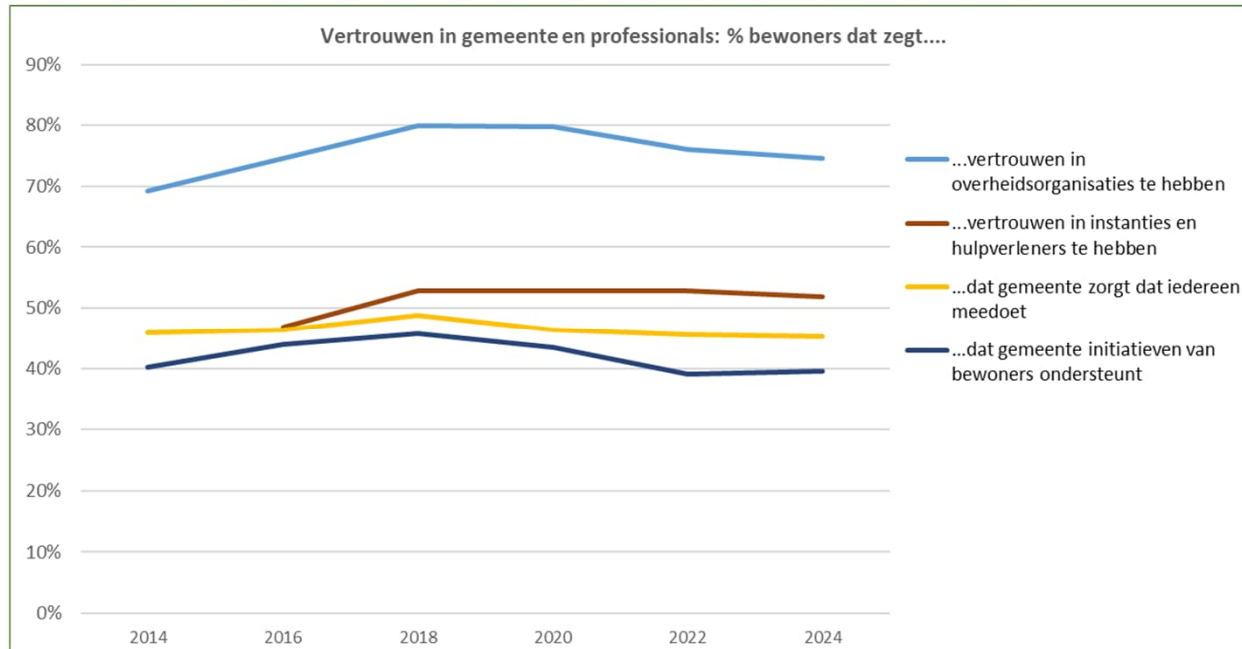
Betreft actieve inzet voor anderen (zorghulp) en voor het collectief (o.a. vrijwilligerswerk). Hierin is een **licht positieve trend** zichtbaar.

Samenredzaamheid – subjectief:

De **publieke vertrouwtheid** daalt tov 2020 op een aantal indicatoren die gaan over hoe bewoners in de buurt met elkaar omgaan.

Sociaal – Samenredzaamheid, vertrouwen

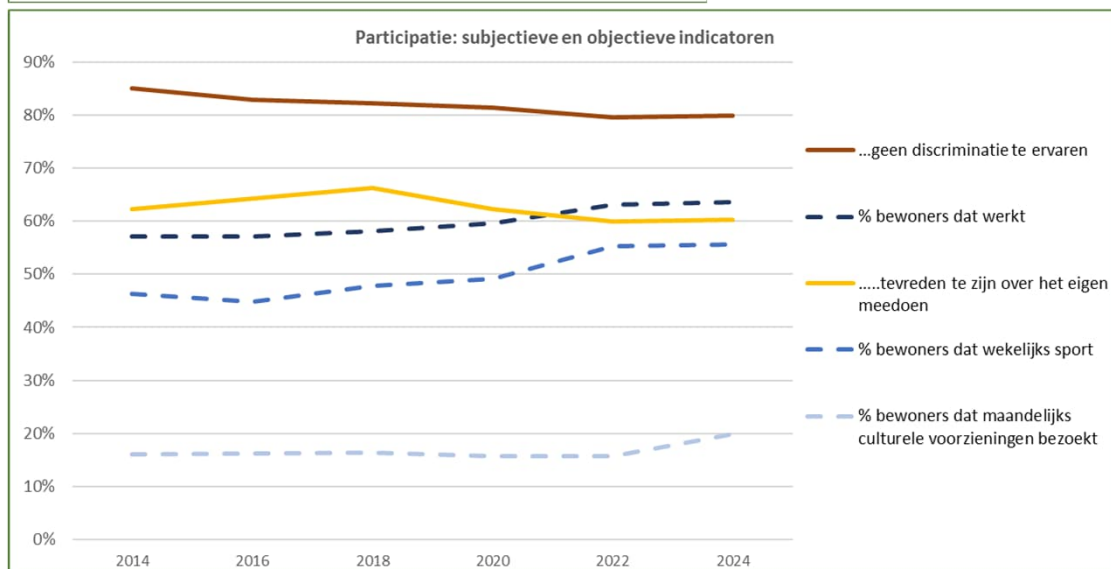
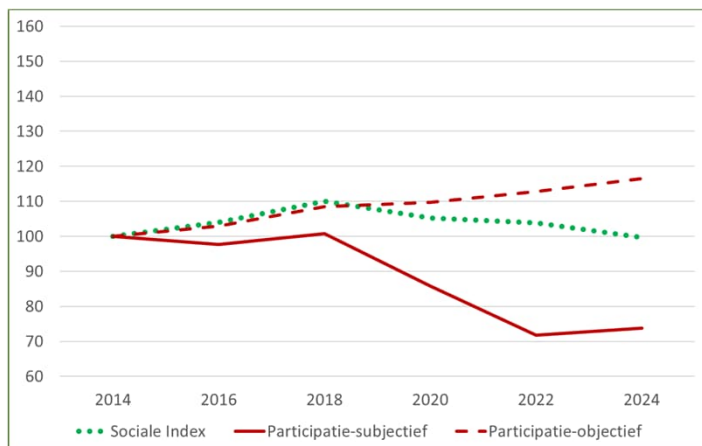
Links indicatoren over het **vertrouwen in de overheid** van het thema samenredzaamheid.

Na een aanvankelijke toename is er na 2018 sprake van een afnemend vertrouwen. Dit is vergelijkbaar met de landelijke tendens.

Het **vertrouwen in instanties en hulpverleners** is stabiel, maar relatief laag.

Sociaal - Participatie

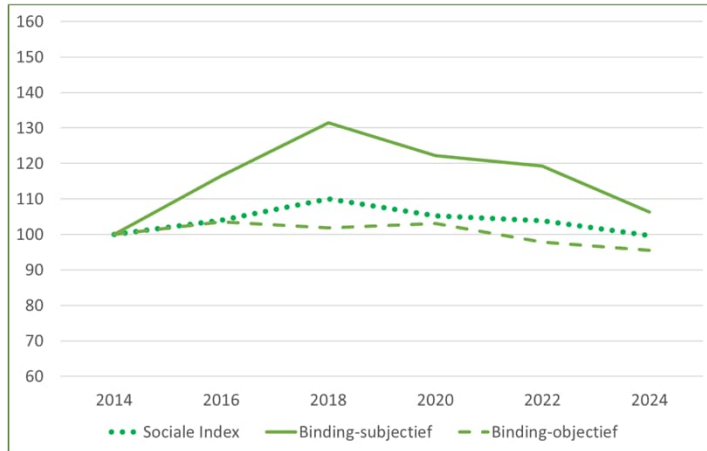
Participatie – objectief

Een verbetering in **arbeidsmarktpositie** en in de **sociale participatie**. Bijvoorbeeld een hoger % *werkenden*, vaker bezoek aan *culturele voorzieningen* en een hogere *sportdeelname*.

Participatie – subjectief

Hoewel er ten opzichte van de vorige meting weinig verschil is, is er t.o.v. 2020 een lichte daling in het aandeel dat **geen discriminatie** ervaart en het aandeel bewoners dat aangeeft **tevreden** te zijn **over het eigen meedoen**.

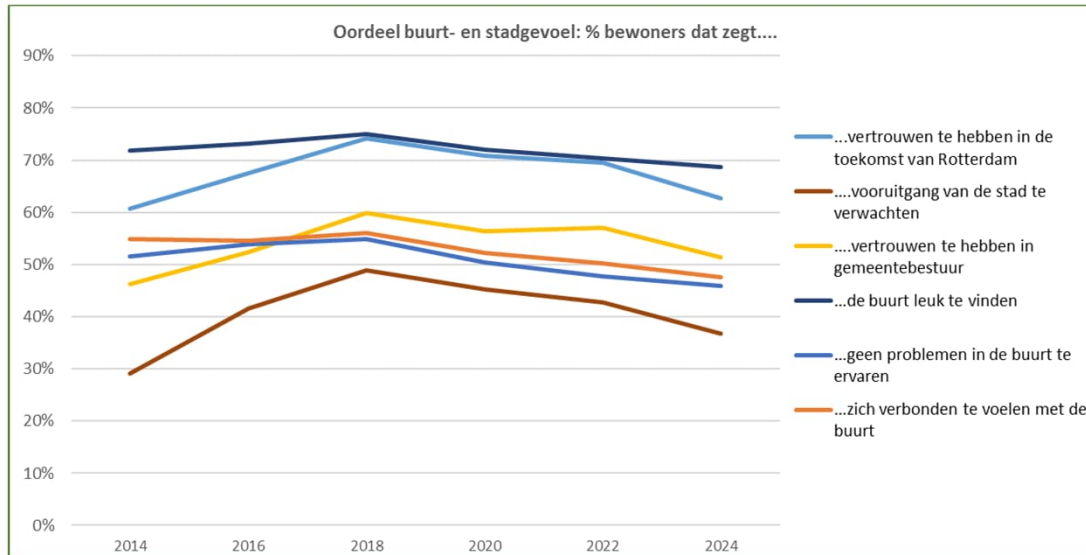
Sociaal - Binding

Binding – objectief:

Een van de weinige objectieve indexen die daalt. Alle indicatoren (4) dragen hier aan bij:

- Meer **verhuizingen**
- Minder vaak **lange woonduur** buurt en stad
- Minder **inzet voor de buurt**

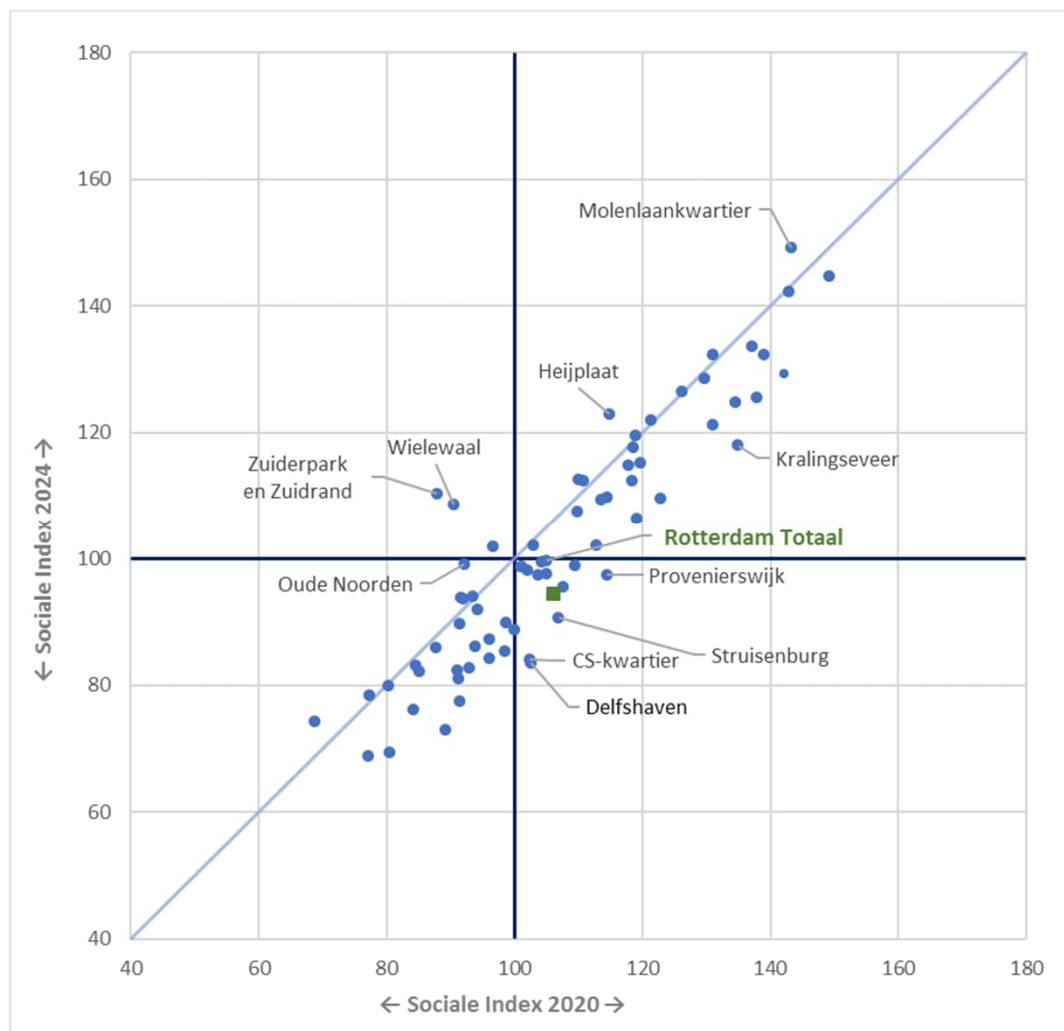

Binding – subjectief:

Bewoners lijken zich minder **verbonden** te voelen met **hun buurt en stad** en het **vertrouwen** in de **stad** en het **gemeentebestuur** is afgenomen.

Sociale Index: veranderingen 2020 - 2024

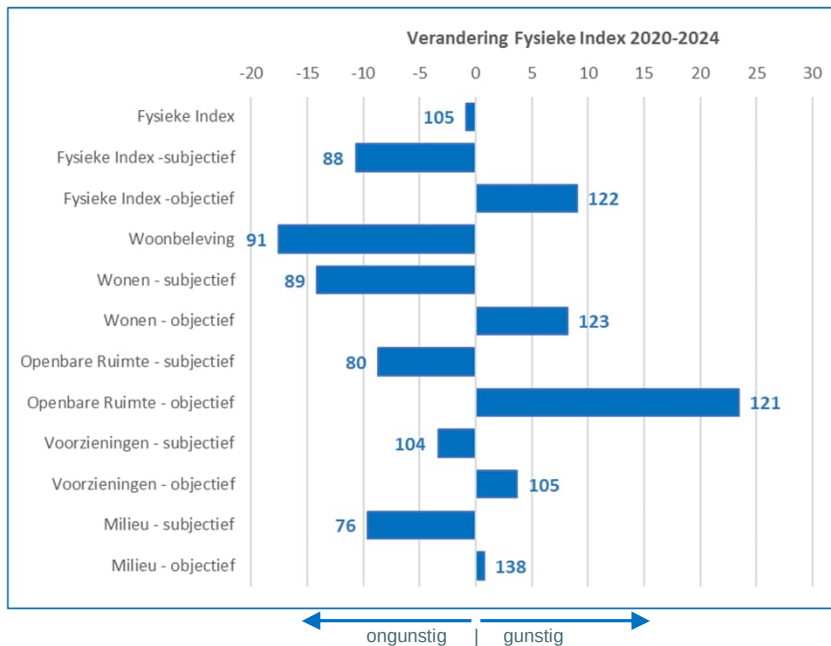
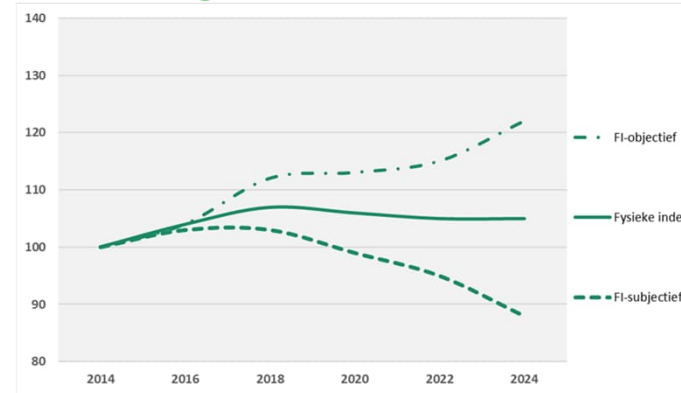
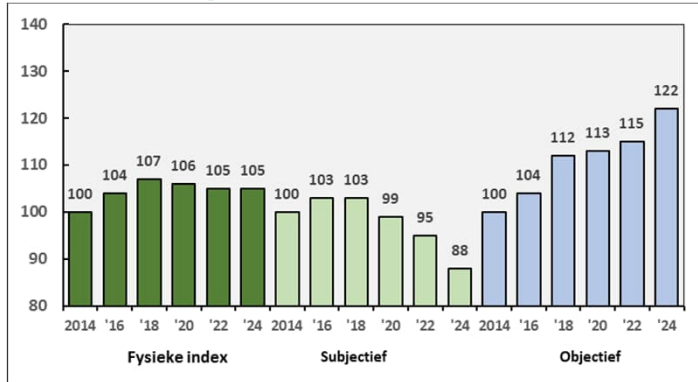

Boven **blauwe** diagonaal
= verbetering t.o.v. 2020

24% van de wijken scoort beter dan in 2020;
76% scoort slechter; ruim een derde daarvan
scoort nog bovengemiddeld (37%)

Grootste dalers		Grootste stijgers	
Delfshaven	-19	Zuiderpark en Zuidrand	+22
CS-kwartier	-18	Wielewaal	+18
Provenierswijk	-17	Heijplaat	+8
Kralingseveer	-17	Oude Noorden	+7
Struisenburg	-16	Molenlaankwartier	+6

Fysieke index : veranderingen 2020 - 2024

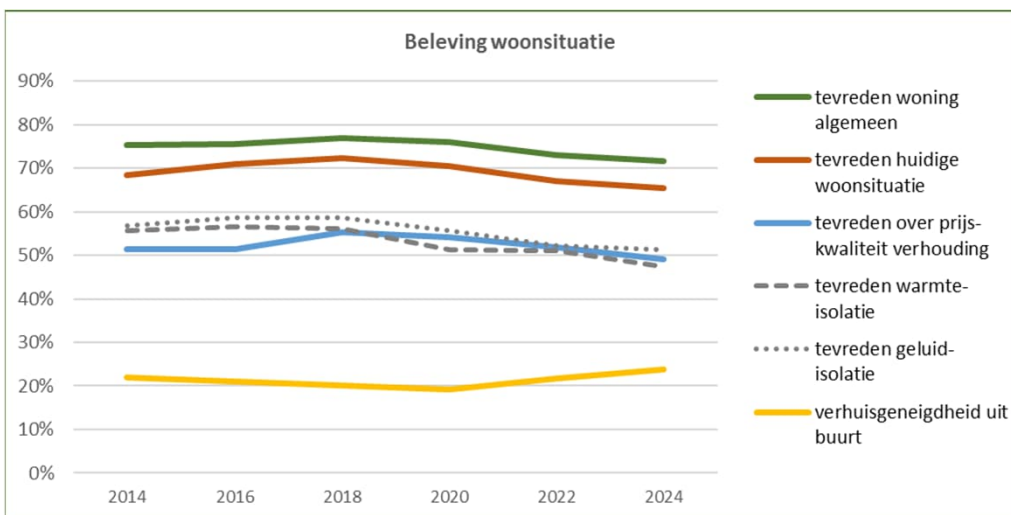
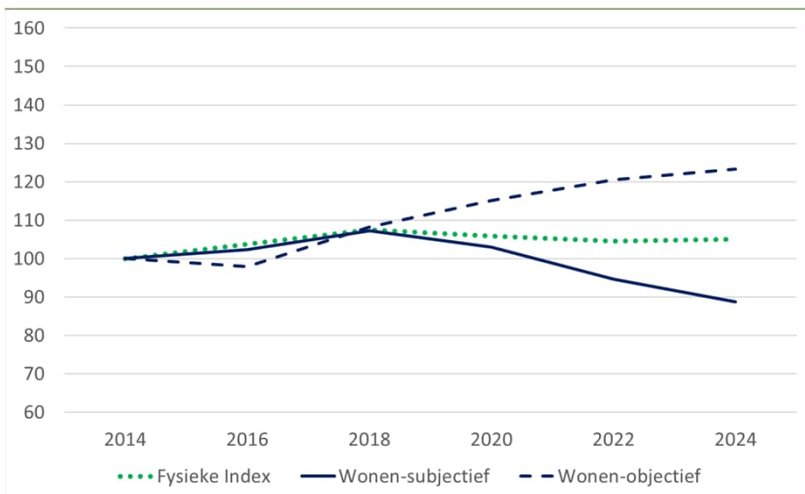
De Fysieke Index vertoont sinds 2016 een vrij vlakke ontwikkeling en is nu 105.

Daarachter schuilt een sinds 2018 verder **uiteenlopende ontwikkeling** van een dalende FI-subjectief en een stijgende FI-objectief.

Voor de thema's Wonen en Openbare ruimte en Milieu dragen hieraan bij.

Fysiek - Wonen

Wonen-objectief

De stijging van Wonen-objectief wordt vooral veroorzaakt door de toegenomen druk op de woningmarkt, wat tot uiting komt in een fors gestegen **marktwaarde** van woningen (WOZ), de toegenomen **populariteit van het woningaanbod** en een afgenomen **leegstand**.

Wonen-subjectief

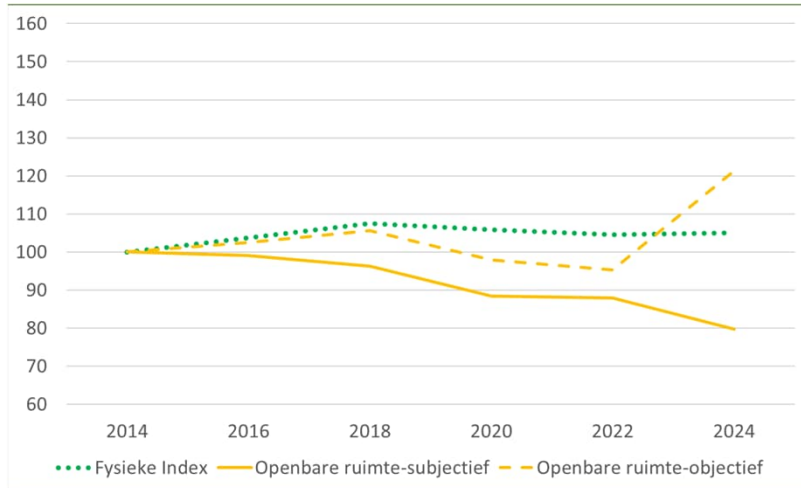
Mogelijk door de druk op de woningmarkt daalt de beleving van de woonsituatie. De tevredenheid met de **woning**, **algehele woonsituatie** en **prijs-kwaliteit** verhouding is sinds 2018 afgenomen. Ook het oordeel over de **isolatie** van de woning neemt af.

Kopers zijn in alle gevallen meer tevreden met hun woning en de verschillende deelaspecten dan **huurders**.

woonsituatie: kopers 76%, huurders 60%
prijs-kwaliteit verhouding: kopers 68%, huurders 39%.

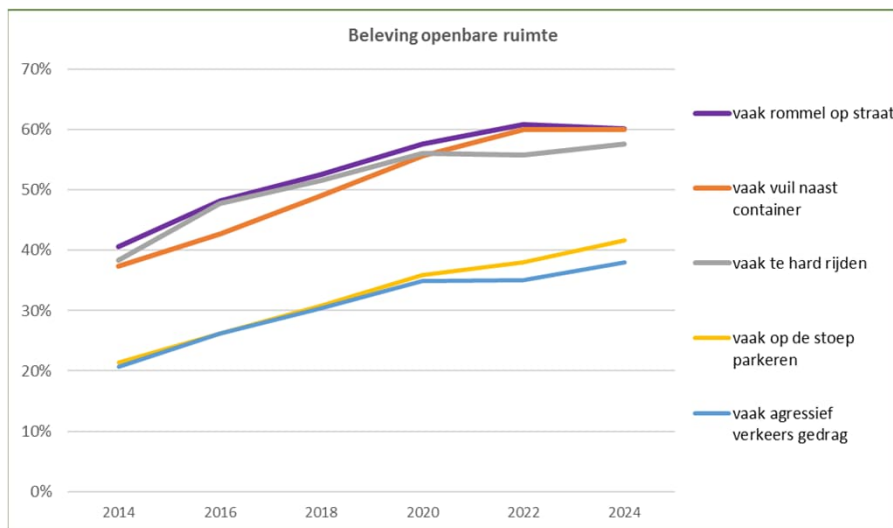
Fysiek – Openbare ruimte

Openbare ruimte-objectief

De beeldkwaliteit van de openbare ruimte* laat in de laatste meting een verbetering zien door een hogere waarde voor 'groen' en 'schoon'.

* Wordt sinds 2020 gemeten met de methode CROW

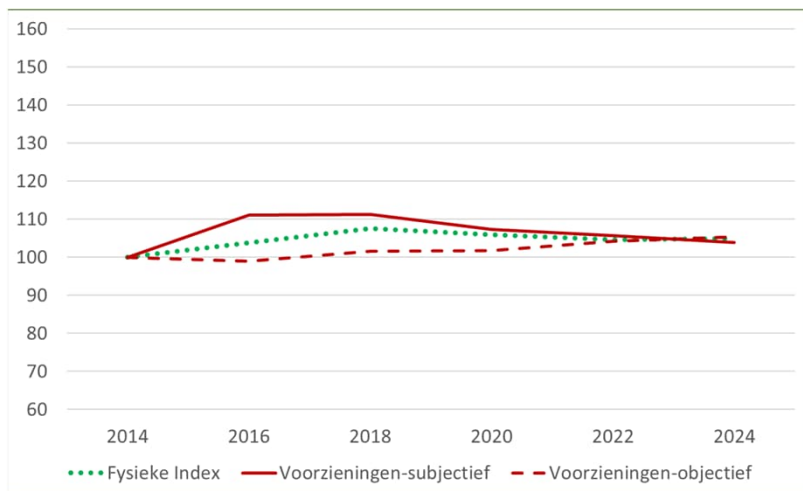
Openbare ruimte-subjectief

De ervaren mate van rommel op straat en naastplaatsingen is nog hoog (60%) maar na een gestage toename nu gestabiliseerd.

De ervaren verkeersonveiligheid blijft verder toenemen.

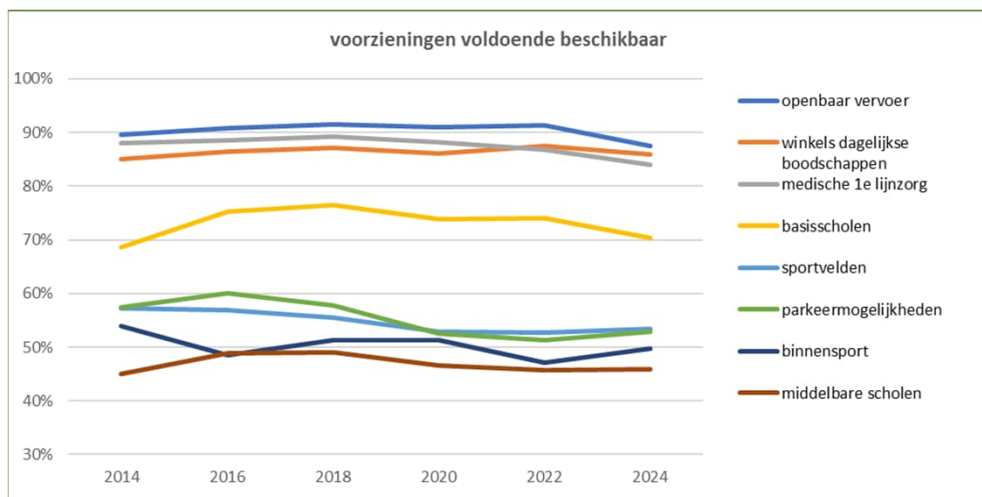
Een verklaring voor de goede CROW-score voor 'schoon' en de lage waardering door Rotterdammers is moeilijk te geven. Uit analyse blijkt dat op wijkniveau de samenhang tussen waardering en CROW vrij sterk is: meer ervaren overlast gaat gepaard met een lagere CROW-score. Mogelijk vindt de Rotterdammer het CROW niveau B (voldoende) niet goed genoeg.

Fysiek – Voorzieningen

Voorzieningen-objectief

Het **voorzieningenniveau** in de stad vertoont een vrij stabiel niveau.

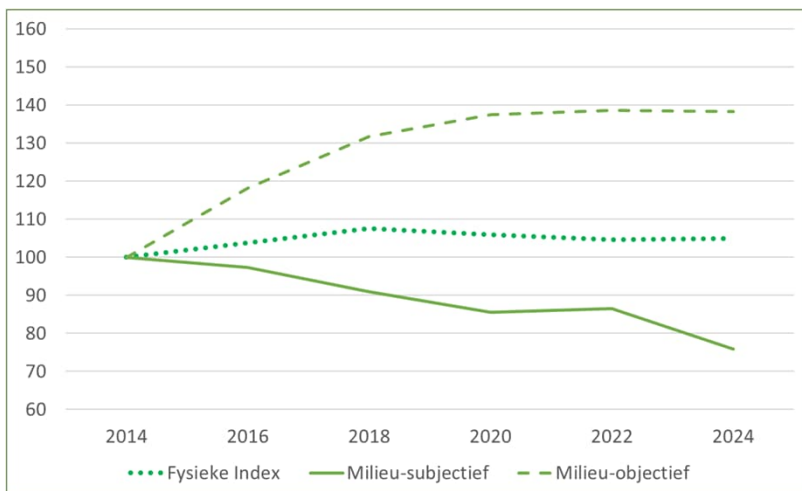

Voorzieningen-subjectief

Het oordeel over de beschikbaarheid van **OV, winkels en zorg** blijft op hoog niveau.

Het oordeel over de beschikbaarheid van overige voorzieningen ligt op een wat lager niveau. Dit oordeel zal mede afhangen van of men er gebruik van moet / wil maken.

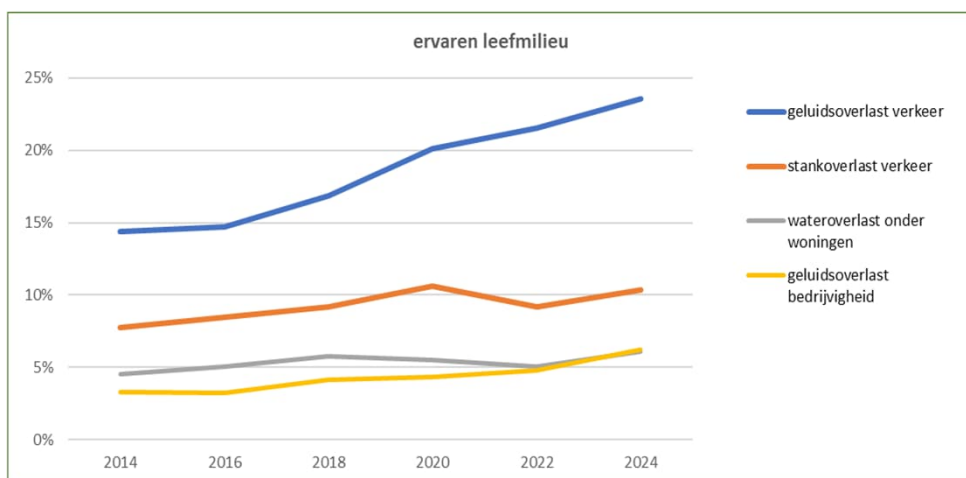
Fysiek – Milieu

Milieu-objectief

De gestegen waarde wordt veroorzaakt door een verbeterde **luchtkwaliteit** (NO₂).

Geluidsmetingen worden elke 5 jaar gedaan en zijn voor de volgende meting beschikbaar.

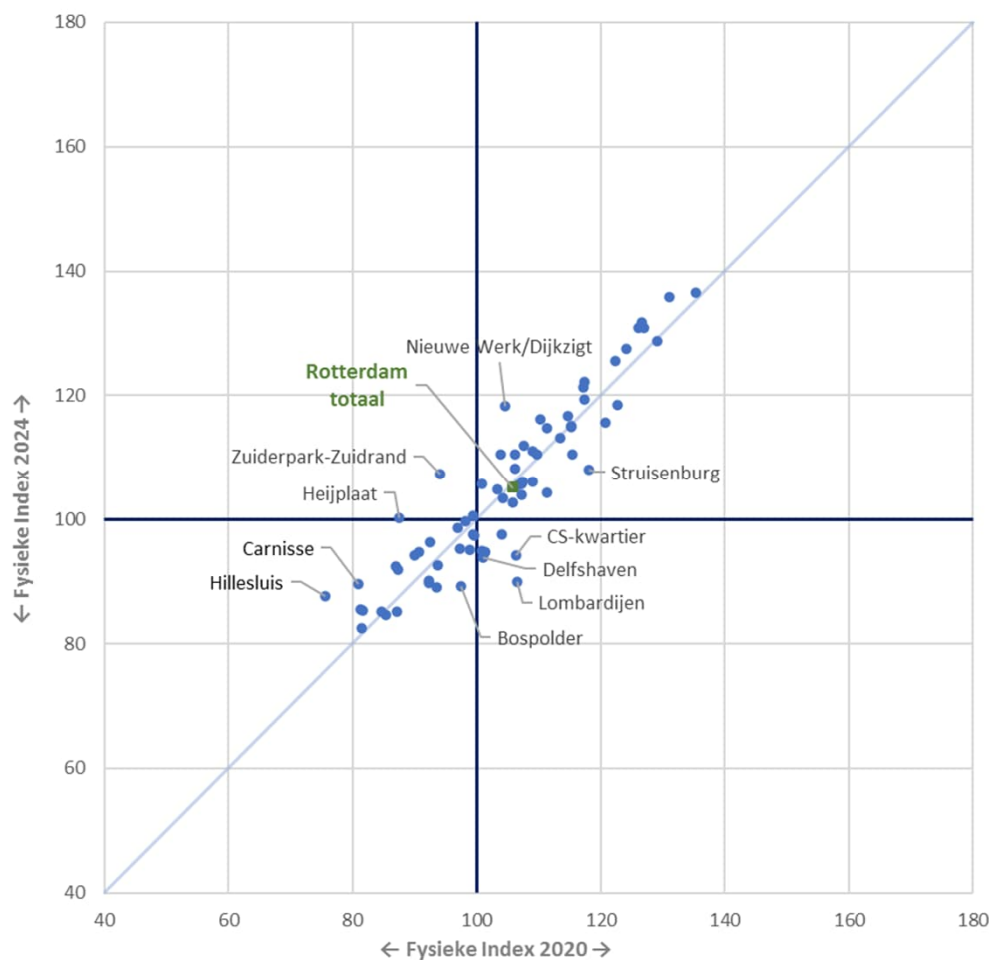

Milieu-subjectief

De dalende subjectieve score komt vooral door een toename van ervaren **geluidsoverlast** door verkeer.

Fysieke index : veranderingen 2020 - 2024

Boven diagonaal = verbetering t.o.v. 2020

54% van de wijken scoort beter dan in 2020;
46% scoort slechter; ongeveer een derde
daarvan scoort nog bovengemiddeld.

Grootste dalers		Grootste stijgers	
Lombardijen	-16	Nieuwe Werk/Dijkzigt	14
CS-kwartier	-12	Zuiderpark en Zuidrand	13
Struisenburg	-10	Heijplaat	13
Bospolder	-8	Hillesluis	12
Delfshaven	-7	Carnisse	9

Hoogst scorende wijken : integraal beeld 2024

Veiligheidsindex		Sociale Index		Fysieke Index	
Strand en duin	154	Molenlaankwartier	149	Nesselande	137
Heijplaat	154	Terbregge	145	Molenlaankwartier	136
Kralingseveer	153	N-Kethel/Schieveen / Zestienhoven/Landzicht	142	s-Gravenland	132
Pernis	153	s-Gravenland	134	Strand en duin	131
Terbregge	147	Kralingen Oost/Kralingse Bos	132	Kralingen Oost/Kralingse Bos	131
Katendrecht	142	Strand en duin	132	Hillegersberg-noord	129
Molenlaankwartier	141	Hillegersberg-zuid	129	Prinsenland	128
s-Gravenland	141	Hillegersberg-noord	129	Ommoord	126
Ommoord	140	Blijdorp/Blijdorpsepolder	127	Dorp/Rijnpoort	122
Hillegersberg-zuid	139	Nesselande	126	Hillegersberg-zuid	121

donkergroen = 3x in top10
 lichtgroen = 2x in top10
 wit = 1x in top10

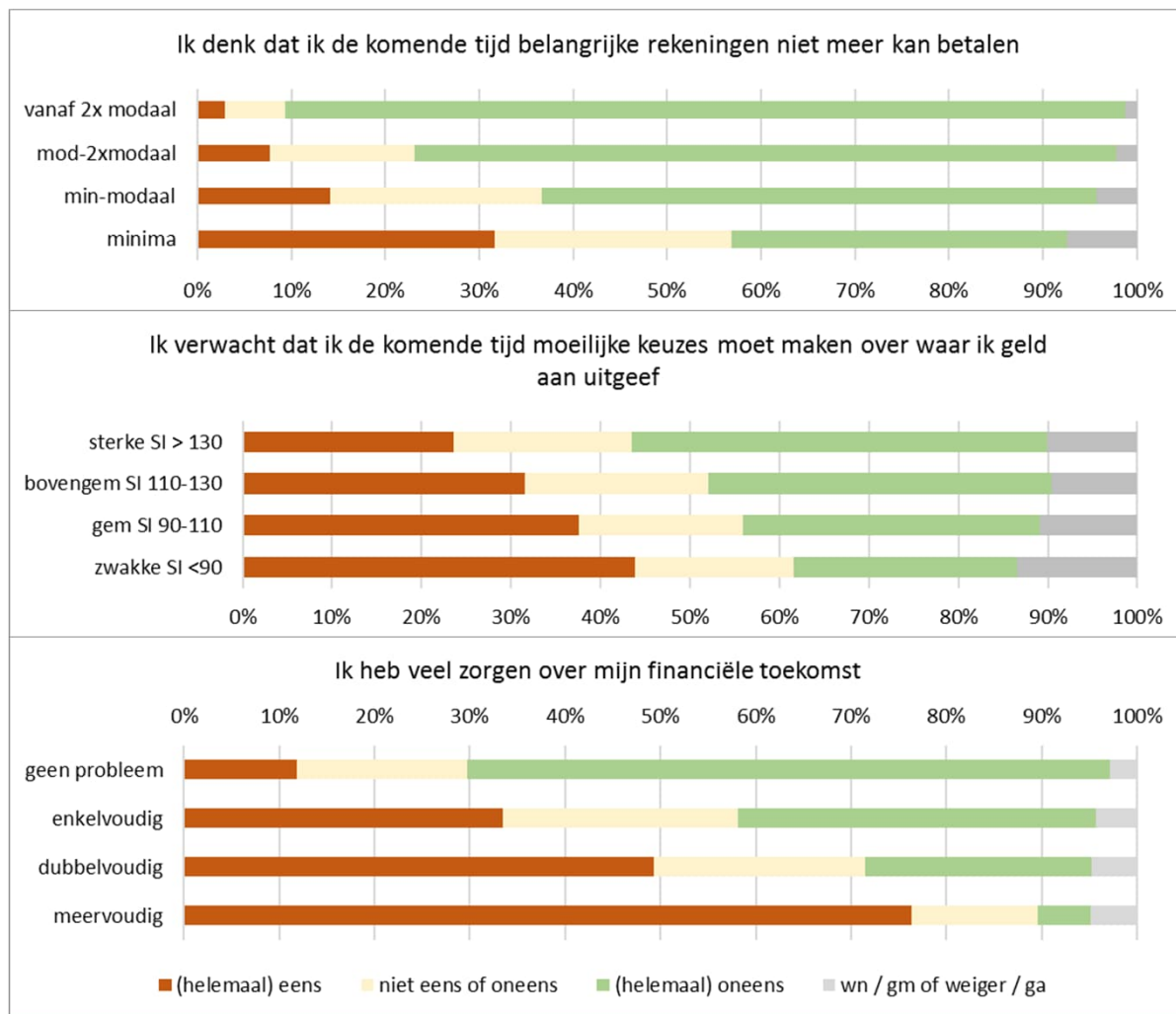
Laagst scorende wijken : integraal beeld 2024

Veiligheidsindex		Sociale Index		Fysieke Index	
CS-kwartier	60	Carnisse	69	Bloemhof	83
Zuiderpark en Zuidrand	64	Oud-Mathenesse/Witte Dorp	70	Oud Crooswijk	85
Cool	65	Pendrecht	73	Feijenoord	85
Zuidplein	70	Bloemhof	74	Beverwaard	85
Oude Westen	73	Zuidwijk	76	Tarwewijk	85
Agniesebuurt	79	Tarwewijk	77	OudMathenesse/Witte Dorp	85
Vreewijk	84	Feijenoord	78	Hillesluis	88
Wielewaal	87	Afrikaanderwijk	80	Zuidplein	89
Tarwewijk	87	Zuidplein	81	Bospolder	89
Middelland	90	Oud Crooswijk	82	Carnisse	90

donkergeel = 3x in laagste10
 lichtgeel = 2x in laagste10
 wit = 1x in laagste10

Extra thema: Financiële bestaanszekerheid

Links de relaties tussen financiële bestaanszekerheid en

- inkomensklasse
- type wijk (indeling naar sociale index)
- mate van problematiek*

waarbij blijkt dat de kwetsbare groepen of bewoners die in sociaal kwetsbare wijken wonen meer zorgen en negatieve verwachtingen hebben over hun financiële toekomst.

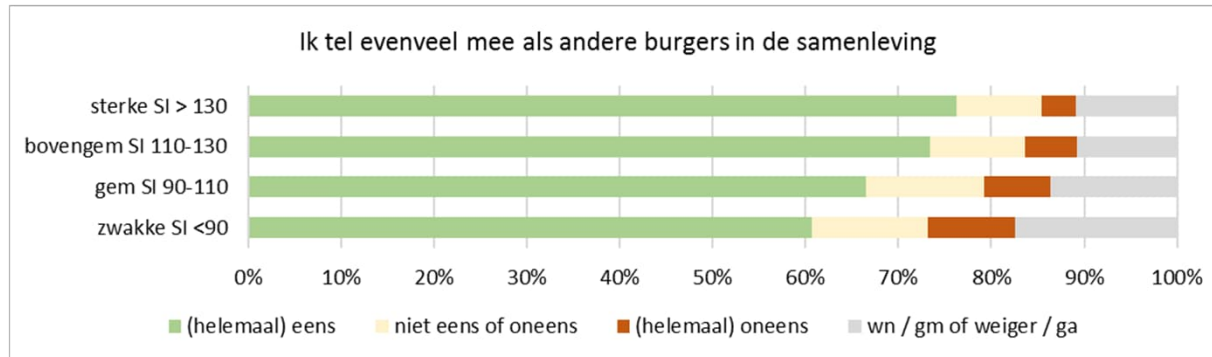
* De afbakening van mate van problematiek betreft hier:

- lage ervaren kwaliteit van leven
- matig/slecht ervaren gezondheid
- moeite hebben met rondkomen van het inkomen

Enkelvoudig wil zeggen: op één van deze velden, dubbeltvoudig op twee en meervoudig op alle drie

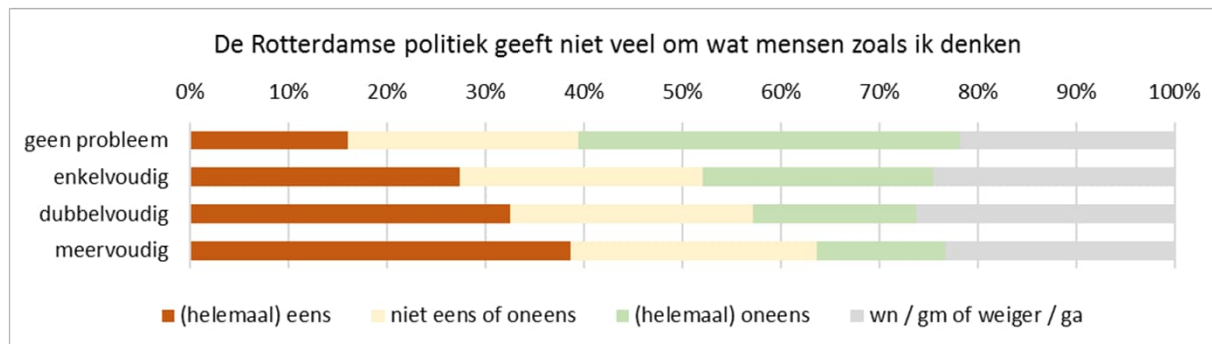
Extra thema: Maatschappelijke betrokkenheid

Links de relaties tussen maatschappelijke betrokkenheid en

- type wijk (indeling naar sociale index)
- mate van problematiek*

Bewoners die in sociaal kwetsbare wijken wonen geven minder vaak aan evenveel mee te tellen als andere burgers.

Hoe meer problemen bewoners ervaren, hoe vaker men aangeeft het gevoel te hebben dat de Rotterdamse politiek niet veel om hen geeft.

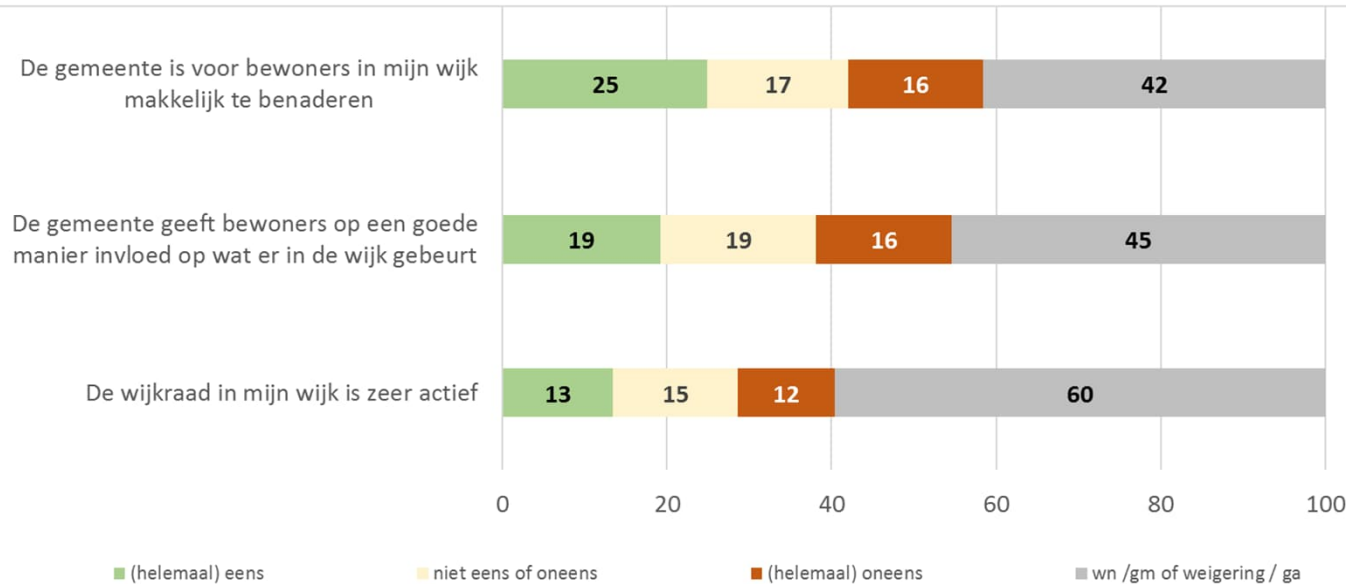
* De afbakening van mate van problematiek betreft hier:

- lage ervaren kwaliteit van leven
- matig/slecht ervaren gezondheid
- moeite hebben met rondkomen van het inkomen

Enkelvoudig wil zeggen: op één van deze velden, dubbeltvoudig op twee en meervoudig op alle drie

Extra thema: Lokale democratie – Wijk aan Zet

We kijken hierbij naar benaderbaarheid van de gemeente, zeggenschap over de wijk en activiteit van de wijkraad.

Rotterdamers hebben vaak weinig kennis van - of interesse in - hoe 'de gemeente' in dit opzicht voor bewoners functioneert. Rond de helft van de inwoners geeft aan het niet te weten/geen mening te hebben over de voorgelegde stellingen.

Verder valt op dat het aandeel met een positieve of een negatieve mening hierover elkaar min of meer in evenwicht houdt.

De voorgelegde stellingen zijn als volgt in de enquête geïntroduceerd:

De gemeente Rotterdam wil dat bewoners meer kunnen meedenken en meebeslissen over hun wijk. Daarom zijn vorig jaar onder andere wijkraden gekozen en is de website MijnRotterdam gemaakt. Daar kunnen wijkbewoners plannen indienen voor subsidie en kunt u zien wat er gebeurt in uw buurt.

Conjunctuur in Nederland en metingen Wijkprofiel

WP 2014 – laagconjunctuur
WP 2016 – hoogconjunctuur
WP 2018 – hoogconjunctuur
WP 2020 – naar teruggang
WP 2022 – diffuus door corona
WP 2024 – overwegend laagconjunctuur

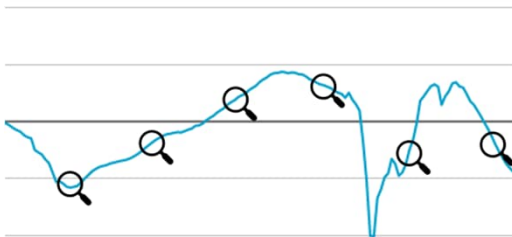

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-economie/conjunctuur/conjunctuur>

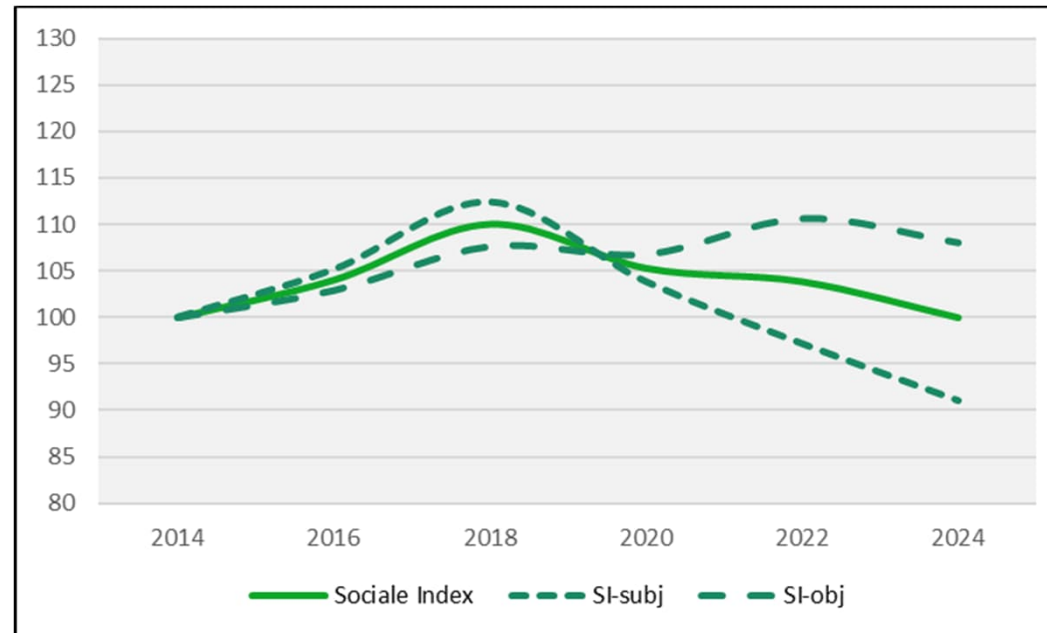
Impact conjunctuur in NL op sociale index

Conjunctuurklokindicator Bron: [Conjunctuur \(cbs.nl\)](https://conjunctuur.cbs.nl/)

afwijking van de langetermijntrend (=0)

WP 2014 – laagconjunctuur
 WP 2016 – hoogconjunctuur
 WP 2018 – hoogconjunctuur
 WP 2020 – naar teruggang
 WP 2022 – diffuus door corona
 WP 2024 – overwegend laagconjunctuur

Opvallend is dat de sociale index in Rotterdam meebeweegt met de ontwikkeling van de conjunctuur in Nederland (bron CBS).

In de periode dat de conjunctuur verschoof van een laag- naar een hoogconjunctuur steeg ook de sociale index. Toen de conjunctuur weer afkoelde, daalde ook de index. Dit is vooral zichtbaar bij SI-subjectief.

Conclusies

- Deze meting van het Wijkprofiel laat een **daling zien van de indexscores**. Die daling heeft hoofdzakelijk te maken met de **beleving van Rotterdammers** over sociale en fysieke omstandigheden en de veiligheid in hun wijk. De beleving van Rotterdammers bevindt zich gemiddeld genomen op het **laagste niveau sinds de nulmeting in 2014**. Hoewel moeilijk aantoonbaar, zullen de **diverse crises** van de laatste tijd en de ontwikkeling van de **conjunctuur** hierop van invloed zijn.
- De daling van de Veiligheidsindex houdt in dat de **collegetarget** van 2026 op stadsniveau op dit moment niet wordt gehaald. Voor vier van de vijf focuswijken uit de target is de mijlpaal van 2024 wel behaald.
- Rotterdammers maken wat betreft **financiële bestaanszekerheid** moeilijke tijden door. Bij de meest kwetsbare groep met **meervoudige problematiek** op het gebied van gezondheid, kwaliteit van leven en kunnen rondkomen van het inkomen zijn de **zorgen het grootst**. Deze groep woont vaker in de meest kwetsbare wijken met een lage Sociale indexscore; in die wijken zijn de zorgen dan ook het grootst.
- Rotterdammers hebben **vaak weinig kennis van - of interesse in** - hoe 'de gemeente' voor bewoners functioneert in termen van voor **Wijk aan Zet** belangrijke uitgangspunten: een goede benaderbaarheid van de gemeente, mede zeggenschap over de wijk en activiteit van de wijkraad.
- Een **moeizame relatie tussen overheid en inwoners en tendensen van polarisatie** worden ook in Rotterdam gevoeld. Ook in dit opzicht is het zorgelijk dat de meest kwetsbare groepen de minste maatschappelijke betrokkenheid ervaren.